FORMAREA DEPRINDERILOR MOTRICE LA CEI MICI — O CERINȚĂ IMPORTANTĂ A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PREȘCOLAR

Îi iubim pentru candoarea lor, pentru cumințenia și silința de a deprinde lucruri folositoare în viață. Lăcașele lor de învățătură sînt grădinițele, cu săli de basme, cu estrade pentru poezii, cu locuri anume rezervate pentru mișcare în aer liber, pentru joacă și sport — condiții minunate ale unei copilării fericite, asigurate prin statornica și părinteasca grijă a partidului nostru. Programa de învățămînt cuprinde și cartea, și acul, și sportul — o joacă anume condusă spre întrecerile de mai tîrziu, de pe marile stadioane. Formarea deprinderii de a face mișcare, de a practica în chip sistematic educația fizică, sportul, cere îngăduință, răbdare, perseverență și competență. **Da, joaca-i făcută pentru cei mici!** Cum o organizăm? Cum o conducem? Ne-o spun **educatorii, profesorii, medicii...**

„EDUCATOARELE — PRIMII DASCĂLI DE SPORT — POT ȘI TREBUIE SĂ CONTRIBUIE LA MODELAREA FIZICĂ A COPIILOR"

De vorbă cu prof. Mioara DUMITRESCU, inspectoare de specialitate pentru învățămîntul preșcolar în Inspectoratul școlar al Capitalei

— Ați debutat în învățămînt, în calitate de educatoare. Un timp ați condus o grădiniță de copii. După aceea ați absolvit Institutul de Educație Fizică și Sport. Sînteți, deci, profesoara. În paralel, desfășurați, de aproape un deceniu, o rodnică activitate, în calitate de inspectoare de specialitate în învățămîntul preșcolar al Capitalei.

— M-a pasionat dintotdeauna munca cu copiii de care m-am simțit atrasă încă de pe băncile liceului pedagogic. Iată de ce m-am hotărît să mă dedic modelării viitorilor școlari, proces complex care angajează astăzi, numai în Capitală, unde funcționează peste 390 de grădinițe, un important contingent de cadre, ceea ce reflectă grija permanentă pe care partidul și statul o manifestă față de generațiile în plină formare.

— Ați precizat o noțiune, cea de MODELARE. Care ar fi prima treaptă pe calea realizării acestei modelări?

— Capacitatea educatorului de a-l face pe copil încrezător în puterile sale și de a-i forma personalitatea, încă de la o vîrstă cît mai fragedă.

— Ce mijloace specifice considerați că trebuie folosite în acest scop?

— Mișcarea, exercițiul fizic, jocul, iată cîteva dintre aceste mijloace. Cu alte cuvinte, posibilitatea de a forma la copii deprinderi motrice. Reușind să se deplaseze în spațiu, avînd certitudinea echilibrului, copilul va ajunge, treptat, să se întrecă cu cei de-o seamă cu el. Se va modela, va fi stăpîn pe sine, se va dezvolta într-un spirit de seninătate și voioșie, va ajunge să-și creioneze personalitatea.

— Cum este finalizată, practic, acțiunea de formare a deprinderilor de mișcare la cei mici?

— Școala românească a avut în vedere acest aspect de referință, socotindu-l ca o dominantă a laturii formativ-educative a copiilor. De aceea, în planul de învățămînt, în orarul grădinițelor apar ore speciale de educație fizică, activități sportive organizate. „Daciada" a inspirat și a lărgit necontenit sfera unor astfel de activități.

— Deci, ore de educație fizică cu cei mici activități sportive, ceea ce presupune și o bază materială adecvată...

— Fără a fi peste tot spectaculoasă, aceasta reprezintă o realitate, îndeosebi acolo unde unitățile de învățămînt preșcolar, colectivele de educatoare, organizația „Șoimii patriei" sînt sprijinite de organizațiile sportive, de colectivele unor întreprinderi patronale. Am în față cîteva exemple din sectorul 1 de care răspund în principal: grădinițele nr. 146 ITTA, nr. 43 IUC Griviția Roșie, nr. 194 Laromet, nr. 45 Regionala Căi Ferate București. Sînt în măsură să ofer exemple și din alte sectoare ale Capitalei: nr. 16 — sectorul 2, nr. 160 (3), nr. 238 (4), nr. 205 și nr. 215 (5), nr. 111 și nr. 218 (6), unități în care existența unor amenajări sportive a favorizat desfășurarea, în bune condiții, a orelor de educație fizică.

— Ce considerați, totuși, că nu s-a realizat încă în învățămîntul preșcolar legat de împlinirea nevoii de mișcare a copiilor, a formării deprinderilor?

— În pofida eforturilor întreprinse în ultima vreme, a înțelegerii nevoii de mișcare la copii, a îmbunătățirii conceptului despre sport în rîndul celor mici, problema formării deprinderilor motrice la preșcolari mai comportă corective — în metodică (unde nu există încă un sistem unitar), în organizare (lăsată adesea la inițiativa educatoarelor), în activitatea practică (sporadică și cu o angajare relativă a copiilor). Problema își poate găsi rezolvarea, dacă educatoarele ar avea capacitatea de a realiza integral activități de mișcare cu copiii, începînd cu orele de sport — într-o măsură acest deziderat se împlinește prin cursuri de perfecționare — și mai ales dacă ar exista peste tot condiții adecvate, spații de joacă utilate corespunzător. Sînt două corective esențiale în sprijinul ideii pentru care muncim, acela de a crește generații bine clădite — sănătoase și pline de vigoare!

interviu realizat de
Tiberiu STAMA

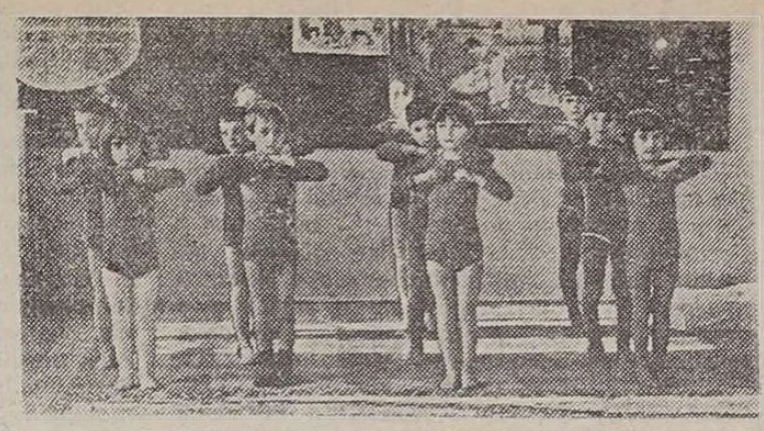

În linie cîte trei la ora de educație fizică...

DIVIZIA CANDOARE...

Pe terenurile de sport și joacă, Grădinița nr. 5 „Metrou" este — între unitățile preșcolare din Capitală — un fel de Steaua, ori Dinamo. Are 27 de locuri I cucerite în diferite concursuri, are grupe de atletism, înot și gimnastică, are campioni la triciclete și biciclete, are... o tovarășe directoare — Margareta Badea — care susține că „joaca-i făcută pentru cei mici!".

Sigur, vara-i mai ușor. E concurs pe Vicina, toată lumea merge la „Daciadă". Iarna, însă, e mai greu. Mai greu pentru reporter. Organizează, de pildă, grupa mijlocie un „indoor" la sărituri (de cînd cu „duelul" Vali Ionescu — Anișoara Cușmir, toți puștii parcă sînt canguri). Concursul durează o săptămînă. Participă 200 de copii, fiecare avînd dreptul la trei încercări oficiale. Dar, trei încercări în față, trei încercări în spate, trei încercări lateral dreapta etc. — așa e la preșcolari!

Deprinderea de a face mișcare se cultivă cu dragoste, cu multă grijă la Grădinița nr. 5 „Metrou". În orele de educație fizică, spre exemplu, cei din grupa mică învață „înotul", exercițiile descompuse ale înaintării prin apă. Le vor folosi mai tîrziu, în grupa mijlocie, cînd vor merge peste drum, la bazinul de la Liceul „Dimitrie Bolintineanu", unde funcționează — permanent — un centru de învățare a înotului, condus de prof. Mihai Iliescu. *Cu exerciții pe uscat au început și* Andrian Stancu, *și ceilalți. Iar acum sar în apă ca delfinii.*

Educatoarele Maria Avram *și* Maria Bobeanu *au în grupele lor atleți redutabili (7,2 pe 10 m alergare în tenișI), gimnaști și gimnaste (fiecare cu costumașul lui), dar cei mai grozavi par a fi copiii de la „secția" jocuri cu mingea. Se organizează, să zicem, handbal. Jocul e puțin altfel decît îl știm. Toată lumea atacă, toată lumea înscrie, indiferent de poartă* — așa e în Divizia candoare! *S-a marcat un gol: aplauze, felicitări — scorul nu contează — important este că mingea se odihnește în poartă (n-a putut înscrie Florinel — unghiul a fost prea dificil — a pasat lui Doru, prietenului său din echipa adversă, care a marcat fulgerător. Toată lumea e fericită!).*

E frumos în Divizia candoare. *Clasamentul general este așa, „în general", nimeni nu retrogradează* — totul e să faci mișcare! *Să fii antrenat, adică să nu obosești după o repriză, două, să te joci și prin frig fără să răcești, să ai ce povesti cînd mergi spre casă de minuță cu mama, ori cu tata care lucrează la Metrou....*

Vasile TOFAN

Dr. Georgeta Băjenaru: „MIJLOACE DE PREVENIRE A UNOR POSIBILE DEFICIENȚE FIZICE"

Cuvîntul MEDICULUI

Medic primar pediatru cu o bogată experiență, dr. Georgeta Băjenaru, specialist în cultură fizică medicală în cadrul Dispensarului pentru sportivi din București a ținut să-și exprime cîteva opinii în legătură cu problema pusă în discuție, cea a formării deprinderii de mișcare la copii.

„După mine nu se poate vorbi de crearea unor deprinderi motrice decît în momentul în care copilul dispune de un anumit cadru psihic pentru a înțelege rostul unui exercițiu, să zicem de la vîrsta de 3 ani, cînd intră în grupa mijlocie. Dar, exercițiil, sub formă de joc, în grup și nu izolat. Exerciții de mers, de ținută corporală, de respirație. Iată ce trebuie să stea la baza unor deprinderi motrice corecte".

Reușita, dr. Băjenaru o pune pe seama educatoarelor: **„Depinde de acestea, de perspicacitatea și inventivitatea lor, ca exercițiile să aibă efectele dorite. Aș vrea să evoc aici exemplul unei regretate profesoare și educatoare, Vasilica Dimancea, care aproape o jumătate de veac a lucrat în domeniul culturii fizice cu copiii. Întîlnesc deseori oameni maturi care au cunoscut-o, fiindu-i elevi, apreciind capacitatea acesteia de a-i învăța pe copii cum să se miște, cum să se joace. Adică lucruri aparent mărunte, dar de o mare importanță în dezvoltarea armonioasă a unui copil!"**

Cît privește efectele unor deprinderi motrice corect însușite, dr. Băjenaru a făcut următoarea sublinlere: **„Tonifierea generală a musculaturii unui copil depinde într-o apreciabilă măsură de corectitudine, de felul cum au fost însușite deprinderile motrice. Dacă se realizează acest obiectiv, atunci foarte ușor vor fi prevenite unele deficiențe fizice ale coloanei vertebrale — cifoze, scolioze, lordoze etc. — cu care, unii preșcolari intră în învățămîntul propriu-zis, suportînd cu dificultate asprimea unui ghiozdan încărcat în exces sau a șederii în bancă ore întregi".**

Așadar, medicul pediatru recomandă o grijă deosebită, permanentă față de modul cum se realizează deprinderile de mișcare, cu efecte **pozitive (sau, dimpotrivă...)** pentru activitatea viitorului școlar!

Instantanee

CÎND OBRAJII CAPĂTĂ CULOAREA IONATANELOR...

Iarna la patinaj merg mulți copii de la Grădinița nr. 1 „Electronica industrială" din Capitală. Bunăoară, **Diana Cojocaru** de la grupa mare II (lucrează mult pe gheață, ascute patinele mai în fiecare săptămînă), **Valentin Cinciulescu** de la grupa mare I (silitor, înclinat către probele de viteză), **Simona Mihăilescu** (fetița surprinsă de fotoreporterul nostru), **Ion Mihăică**, pe patinoarul de la „Floreasca", unde-i predă lecții instructorul **Gheorghe Gheorghiu).**

Grădinița este pe Șoseaua Iancului, piscina de la „23 August" este alături; un „salt" și ești în apă! Deprinderea, pofta de mișcare se capătă în orele de educație fizică, adevărate lecții-model conduse de educatoarele **Aurora Bobocea, Ștefania Cojocaru,** ca să amintim doar de grupa mare I și II.

Se face sport în joacă, dar joaca e condusă către deprinderile de mai tîrziu, cînd se vor întrece pe terenuri adevărate de sport. Deocamdată, cum e puțin soare afară, lumea mică a acestei grădinițe, condusă de directoarea **Georgeta Enache,** este pe baza sportivă proprie: o alergare, cîteva urcușuri și coborîșuri pe aparatele... zgribulite de ger și obrajii capătă culoarea ionatanelor!...

Așadar, **formarea unor temeinice și corecte deprinderi de mișcare constituie dominanta activității sportive cu cei mici.** Este o nevoie imperioasă. Odată împlinită ea contribuie la formarea personalității copiilor, i ajută să se dezvolte armonios, îi scutește de apariția unor deficiențe fizice care i-ar putea însoți toată viața.

Rolul cel mai important în formarea deprinderilor de mișcare revine învățămîntului preșcolar, colectivelor de educatoare din grădinițe cele chemate să asigure modelarea — și prin exercițiu fizic organizat, prin jocuri — a copiilor. Și acest lucru este posibil (cum s-a putut desprinde din exemplele cuprinse în pagină), dacă educatoarele se vor strădui să desfășoare lecții de educație fizică și activități sportive — jocuri, concursuri și competiții — cu un conținut cît mai bogat și mai atractiv, pe măsura gusturilor celor mici, dacă vor folosi totodată orice inițiativă pentru crearea sau completarea bazei materiale.

În acest efort de modelare a copiilor, deosebit de complex, educatoarele trebuie să simtă mai mult sprijinul familiei, al organizației „Șoimii patriei", al organelor și organizațiilor sportive, al întreprinderilor care patronează unități de învățămînt preșcolar. Fiindcă numai printr-o reală și eficientă conlucrare între toți acești factori se va realiza obiectivul care a format tema dezbaterii noastre...

ACȚIUNI... INIȚIATIVE... PREOCUPĂRI...

● *„În cazul județului Argeș* — ne-a făcut precizarea tovarășa *Lizica Mocanu* — *două grădinițe se constituie, deocamdată, în excepții, în ceea ce privește preocuparea față de nevoia de a forma deprinderi motrice la copii: nr. 11 din Pitești* (directoare, **Vasilica Morariu**) *a Întreprinderii textile „Argeșana" și nr. 2 din Cîmpulung Muscel* (directoare, **Ileana Nedelcu**) *a Combinatului de fibre sintetice. În ambele cazuri copiii au o ținută corespunzătoare la lecțiile de educație fizică, iau parte la diverse concursuri și competiții, indiferent de starea timpului...".*

● *„Am cuvinte de laudă pentru felul cum înțeleg să asigure copiilor deprinderi de mișcare, prin exercițiu fizic ZILNIC, prin jocuri dinamice, atractive, colectivele de educatoare de la grădinițele nr. 20, 21, 30 și 34 din Oradea* — a ținut să ne informeze prof. *Stelian Coandă*, adăugînd: *În toate cazurile copiii lucrează ordonat, într-o disciplină exemplară, cu multă grijă pentru curățenia corporală, imediat după joacă".*

● *„În Ialomița* — ne comunica tovarășa *Georgeta Cerbu* — *educația fizică cu cei mici, deși rămîne pe cale de împlinire, totuși există cîteva unități de învățămînt preșcolar care se detașează: grădinița cu creșă a Întreprinderii de zahăr din Țîndărei, cea cu program prelungit din Fetești, precum și cea cu program prelungit din Slobozia. Sînt unități în care s-au făcut eforturi deosebite pentru amenajarea unor spații de joacă în curți sau chiar în corpurile clădirilor, la fel ca și pentru procurarea unor materiale specifice — bănci de gimnastică, saltele, scărițe etc."*

● *„Județul Vîlcea are, în comuna Bujoreni, în persoana educatoarei Felicia Vădulescu, o excelentă practiciană în educație fizică* — ne-a făcut cunoscut tovarășa *Ioana Căpruciu* — *care nu se rezumă la simple exerciții de gimnastică sau excursii prin împrejurimile acestei așezări de pe Olt, ci caută să aplice probe de testare a motricității copiilor în cadrul unui studiu experimental care face obiectul cercetării noastre și totodată se anunță deosebit de interesant. În luna mai este posibil ca acest studiu să se afle pe ordinea de zi a unei întîlniri metodice cu toate educatoarele din grădinițele județului nostru".*

● *„Pentru educatoarele din județul Suceava* — făcea observația tovarășa *Aspasia Socaciu* — *exemplul educatoarei Maria Cramer, care și-a ales ca temă pentru lucrarea de gradul I, „Corectarea deficiențelor fizice la copii prin exerciții de gimnastică la orele de educație fizică" rămîne și primplan. O lucrare izvorîtă dintr-o bogată activitate practică a autoarei, educatoare la Grădinița nr. 3 din Suceava".*